

Σύντομη επεξήγηση στην Κυριακή Προσευχή, το Πάτερ ημών

Πάτερ

Η Κυριακή προσευχή αρχίζει με αυτή την επίκληση. Μας διδάσκει ο Κύριος να ονομάζουμε τον Θεό Πατέρα. Πατέρα, γιατί είναι ο δημιουργός και πλάστης μας. Ο χορηγός του είναι, της ζωής.

Ημών

Είναι χαρακτηριστικό ότι ο Κύριος μας διδάσκει να προσφωνούμε τον Θεό όχι μόνο Πατέρα, αλλά Πάτερ ημών. Πατέρα μας. Όχι Πατέρα μου. Έτσι μας αποτρέπει από μια εγωιστική σχέση με τον Θεό. Υπάρχει ο Θεός και εμείς, όχι ο Θεός και εγώ.

Ο εν τοις ουρανοίς

Ο Πανάγιος Θεός είναι Πατέρας μας, αλλά και ο μόνος εν τοις ουρανοίς Πατέρας. Διευκρινίζει ο άγιος Χρυσόστομος: Δεν περιορίζει δηλαδή τον Θεό στον ουρανό αλλά υψώνει από την γη τον προσευχόμενο και τον προσηλώνει στους ανώτερους χώρους και τις άνω κατοικίες. Την αγιότητα λοιπόν του Θεού Πατρός δηλώνει το “εν ουρανοίς” και όχι τον τόπο του πανταχού παρόντος Θεού

Αγιασθήτω το όνομά σου

Είναι το πρώτο αίτημα της Κυριακής προσευχής. Το “αγιασθήτω” σημαίνει “δοξασθήτω”, κατά τον άγιο Χρυσόστομο. Δεν έχει ασφαλώς ο άκτιστος Θεός την ανάγκη να δοξάζεται από τα κτιστά του πλάσματα. Θέλει όμως να τον δοξάζουμε, γιατί αυτό ωφελεί εμάς τους ανθρώπους. Μας προφυλάσσει από τον κίνδυνο να δοξάζουμε τον εαυτό μας με δόξα ψευδή, που δεν μας ανήκει. Η φιλοδοξία είναι γέννημα της φιλαυτίας.

Ελθέτω η Βασιλεία σου

Όταν ο Θεός βασιλεύη στον άνθρωπο, ο άνθρωπος ελευθερώνεται, ειρηνεύει, αναπαύεται, αγιάζεται. Όταν δεν βασιλεύη ο Θεός στον άνθρωπο, ο άνθρωπος είναι εκτεθειμένος στην τυραννία του διαβόλου που τον υποδουλώνει στα πάθη, στην φιλαυτία και τον φέρνει στην ανία, στο κενό, στην πλήξη, στην μοναξιά, κάνοντας την ζωή του κόλασι. Ο σημερινός κόσμος που αρνείται την βασιλεία του Θεού, βασανίζεται από φρικτές δαιμονικές καταστάσεις, όπως την μαγεία, τις δεισιδαιμονίες, τα ναρκωτικά, την τρομοκρατία, τα εγκλήματα, την διάλυσι της οικογενείας. Μας διδάσκει λοιπόν ο Κύριος να ζητούμε να έλθη η Βασιλεία του, που κατά τους αγίους Πατέρας είναι η Χάρις του Αγίου Πνεύματος.

Γενηθήτω το θέλημά σου ως εν ουρανών και επί της γης

Το εγωιστικό θέλημα εχώρισε τον άνθρωπο από τον Θεό, τον εξώρισε από τον παράδεισο και έγινε αιτία όλων των κακών. Αν δεν απαρνηθή ο άνθρωπος το εγωιστικό του θέλημα και δεν υιοθετήση το άγιο θέλημα του Θεού, δεν μπορεί να θεραπευθή από την βαρειά αρρώστια της φιλαυτίας και του εγωισμού.

Τον άρτον ημών τον επιούσιον δος ημίν σήμερον

Με το αίτημα αυτό ζητούμε, κατά τους αγίους Πατέρας, όχι μόνο τον υλικό άρτο, αλλά κυρίως τον πνευματικό Άρτο, που είναι ο Χριστός. Ο Χριστός προσφέρεται σε μας με το λόγο Του και με το Σώμα και με το Αίμα Του. Σε κάθε Θεία Λειτουργία γίνεται αυτή η προσφορά.

Και άφες ημίν τα οφειλήματα ημών ως και ημεείς αφίεμεν τοις οφειλέταις ημών

Όσο ο άνθρωπος ζη εγωκεντρικά, δεν μπορεί να συγχωρήση τον συνάνθρωπό του. Ο θιγόμενος εγωισμός του δεν του το επιτρέπει. Όταν όμως αποφασίση δια της μετανοίας να ζήση θεοκεντρικά, τότε συγχωρεί όσους τον εστενοχώρησαν, αδίκησαν και έβλαψαν. Η απαλλαγή από την μνησικακία θέλει αγώνα, γιατί ο εγωισμός δυναστεύει τον έσω άνθρωπο. Γι' αυτό ο Κύριος μας edίδαξε να ζητούμε την συγχώρησί μας από τον Θεό, υπό τον όρο ότι και εμείς θα συγχωρούμε τους πταίοντας σε μας.

Και μη εισενέγκης ημάς εις πειρασμόν, αλλά ρύσαι ημάς από του πονηρού

Και μη επιτρέψης, Κύριε, να πέσωμε σε πειρασμό, αλλά γλύτωσέ μας από τον πονηρό.

Δύο ειδών είναι οι πειρασμοί κατά τον άγιο Μάξιμο. Οι ενήδονοι και οι ενόδυνοι. Αυτοί που φέρουν ηδονή και αυτοί που φέρουν οδύνη. Οι πρώτοι είναι εκούσιοι και γεννούν τα πάθη. Οι δεύτεροι είναι ακούσιοι και διώχνουν τα πάθη. Τους εκούσιους πρέπει να αποφεύγουμε. Τους ακούσιους να μη επιδιώκουμε και να απευχώμεθα, διότι είμεθα αδύνατοι και μπορεί να υποκύψουμε' αλλ' όταν έλθουν, να τους υπομένουμε με γενναιότητα ως "καθαρτήριον" της ψυχής.

Ότι σου εστίν η βασιλεία και η δύναμις και η δόξα

Είναι φυσικό να τελειώνη η Προσευχή με την δοξολογία του Θεού και όχι με την παράκλησι να ρυσθούμε από τον πονηρό. Τον τελευταίο λόγο στον κόσμο έχει ο

παντοδύναμος Θεός, ο Βασιλεύς των βασιλευόντων και Κύριος των κυριευόντων. Ο διάβολος μπορεί να φέρη αναστάτωση, να επικρατεί προσωρινά στον κόσμο με τα όργανά του, αλλά τελικά θα γίνη το θέλημα του Κυρίου. Ο Χριστός είναι ο Αιώνιος Κύριος και Βασιλεύς. Εις Άγιος, εις Κύριος, Ιησούς Χριστός, εις δόξαν Θεού Πατρός. Αμήν. Γι' αυτό και μόνο στον Τριαδικό Θεό ανήκει η δόξα.

Αρχιμ. Γ. Καψάνης - Άγιο Όρος

Πηγές: nefthalim.blogspot.gr-pentapostagma.gr - orthodoxanswers.gr